

Engelsk

Programfag studiespesialisering humanist

Omfang: 280 timer

Formål og perspektiv

Engelsk programfag tar utgangspunkt i og bygger videre på engelsk fellesfag for studieforberedende. Formålet er at elevens språklige kompetanse er nær den i et førstespråk etter fullført opplæring, og at eleven er i stand til å benytte engelsk trygt og sikkert i videre studier og i arbeidslivet.

Programfaget tar sikte på å videreutvikle og utfordre elevenes evne til selvstendig og kritisk refleksjon i møte med den engelspråklige verdens mangfold av historiske, kulturelle, litterære og samfunnsmessige perspektiver. På grunn av det engelske språkets unike stilling som verdensomspennende fellesspråk og bærer av ulike kulturuttrykk i flere hundre år, er engelskfaget særlig egnet til å videreutvikle elevenes interkulturelle forståelse og evne til å sette seg selv i en større sammenheng. Slik søker faget å bidra til en mer helhetlig forståelse av verden, slik at eleven finner retning og mening i eget liv og kan bli en aktiv medborger i verden.

Kjerneelementer

Språkkompetanse

Kjerneelementet språkkompetanse handler om språklige bevissthet, fordypning i språkets struktur og grammatikk og om å tilpasse språket til ulike kommunikasjonssituasjoner og sjangerkrav. Videre handler kjerneelementet om å gjøre varierte erfaringer med det engelske språket og tilegne seg et presist, nyansert og korrekt språk. Muntlige og skriftlige ferdigheter er sidestilte aspekter av elevenes språklige kompetanse. Tekstbehandling og bruk av ulike presentasjonsverktøy hører til dette kjerneelementet.

Verden, mennesket og samfunn

Kjerneelementet verden, mennesket og samfunn handler om å utforske og reflektere over ulike litterære tekster og kulturuttrykk fra den engelskspråklige verden før og nå. Innsikt i ulike samfunnsformer og historiske hendelser i den engelskspråklige verden står også sentralt i kjerneelementet. Det engelske språk som verdensspråk, og kritisk tilnærming til tekst og informasjonsmangfold i en globalisert mediekultur hører også til her.

Kompetansemål

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:

- uttrykke seg nyansert og presist med flyt og sammenheng, tilpasset formål, mottaker og situasjon
- beherske det engelske språkets strukturer og grammatikk
- bruke et rikt, presist og variert vokabular tilpasset kontekst

- gjøre rede for andres synspunkter og bruke og følge opp andres innspill i samtaler og diskusjoner om ulike emner på engelsk
- benytte formålstjenlige verktøy og metoder for tekstbehandling, kildeinnhenting og kunnskapsformidling
- ta egne notater fra informasjon formidlet på engelsk og kunne anvende disse til egen kunnskapsutvikling og kunnskapsformidling
- utforske og ta i bruk ulike sjangere
- arbeide systematisk med tekstproduksjon
- ta imot og bruke tilbakemeldinger for å utvikle egne arbeider
- reflektere selvstendig over fagstoff knyttet til ulike emner
- gjøre rede for og drøfte ulike historiske, politiske og samfunnsmessige forhold i den engelskspråklige verden
- lese og drøfte et stykke av Shakespeare
- tolke og drøfte litterære tekster med relevante fagbegreper
- lese og drøfte litteratur og kunne reflektere over de tankesett verkene formidler
- vise kunnskap om og reflektere over kolonial- og postkolonial historie, perspektiv og tankesett
- reflektere over det engelske språkets rolle for kommunikasjon og identitet i en globalisert verden, og forholdet mellom språk og makt

Innhold og arbeidsmåter

Språklæring er grunnleggende prosessuelt, der utvikling skjer gjennom jevn øving med ulike oppgavetyper. I programfaget videreutvikles elevens nysgjerrighet for språket til en analytisk utforskning, der eleven må tørre å utfordre seg selv og prøve og feile. Et kreativt, men systematisk arbeid med skriving i ulike tekster i ulike sjangre, og det å gjøre seg erfaringer med ulike faser av tekstproduksjon, står sentralt i opplæringen i engelsk programfag. Det legges vekt på elevenes evne til å være aktivt deltagende i å utforme og gjennomføre prosjekter, både alene og i samarbeid med medelever. En dialogisk undervisningsmetode gjør elevene aktive i kunnskapsdannelsen og gir dem mange muligheter til å lytte til og til å kommunisere på engelsk. Gjennom aktiv lytting til andres bidrag i klassefelleskapet blir elevene ressurser for hverandres læring og språkutvikling. I tråd med en fenomenologisk tilnærming vektlegges arbeidsmetoder som gir elevene mulighet til aktivt å knytte seg til fagstoffet gjennom egne observasjoner og erfaringer. Høytlesning i klasserommet, for eksempel av et drama av Shakespeare, er en viktig metode i faget da det skaper en felles opplevelse for klassen, så vel som gir den enkelte elev et fundament for videre arbeid. Mye av kunnskapen om ulike kulturer, samfunn og historiske hendelser som hører faget til, formidles gjennom lærerforedrag. Diskusjon rundt aktuelle artikler, filmer og reportasjer er også en sentral del av kunnskapstilnærmingen, og kan danne grunnlag for et aktivt

engasjement. Også for engelsk programfag er det viktig å aktivisere hele mennesket. Gode eksempler på estetiske og kreative arbeidsmetoder er lek med ulike sjangere, dramatisering, rollespill og tekstresitasjon.

I faget skal elevene møte et mangfold av tekster i ulike sjangre; tekster som er en del av den engelskspråklige kanon, så vel som litteraturer som utfordrer denne. Å lese et helt litterært verk er en egenartet estetisk erfaring, der det nettopp er det å ta inn over seg helheten som gir en unik mulighet til innlevelse og empati, og til å utvikle innsikt i ulike tankesett. Dette bidrar også til å stimulere leseglede og konsentrasjon. Særlig prioriteres lesningen av et helt drama av Shakespeare på grunn av hans verkers posisjon i den engelskspråklige kulturkanon.

Programfaget engelsk insisterer på viktigheten av å trekke forbindelseslinjer mellom de ulike aspektene av faget, der det er nettopp samspillet mellom historiske, kulturelle, litterære og samfunnsmessige perspektiver som skal føre fram til en mer helhetlig forståelse av verden.

Vg2: I Vg2 er det fokus på å videreutvikle elevens grunnleggende ferdigheter, blant annet til å innhente informasjon fra ulike kilder og benytte tekstverktøy, lese og drøfte ulike tekster og snakke og lytte til engelsk i klassefelleskapet. Eleven lærer om ulike sjangre og å tilpasse språk til formål og situasjon.

Vg3: I Vg3 videreutvikles elevens selvstendighet, for eksempel gjennom at eleven selv må utforme problemstilling i skriftlige arbeider og selv trekke sammenhenger mellom det eleven har lært. Eleven skal kunne uttrykke seg presist og nyansert, med et variert ordforråd tilpasset kontekst.

Vurdering

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og bidra til å utvikle kompetanse i faget. Læreren skal gjennom underveisvurderingene veilede elevens videre læringsprosess. Tilbakemeldingene eleven får underveis i faget skal hjelpe elevene til selv å reflektere over og vurdere eget arbeid. Elevene viser og utvikler kompetanse i faget når de redigerer egne skriftlige arbeider eller deler observasjoner og bearbeider stoff muntlig. Det gjør de også når de reflekterer over tilbakemeldinger, både formelle og uformelle, fra lærer og medelever. Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning i faget. Eleven skal være med på å vurdere eget arbeid, og bør jevnlig tas med på råd når kriteriene for en vurderingssituasjon skal utarbeides.

Læreren og eleven skal være i dialog om elevens utvikling i faget. Eleven skal få mulighet til å sette ord på hva de opplever at de får til, egen utvikling og hva de kan jobbe videre med.

Faget skal også gi elevene mulighet til å gi tilbakemeldinger til hverandre. Det legges vekt på at eleven er åpen for innspill og klarer å nyttiggjøre seg veiledningen. Vurderingen kan også foregå i gruppesamtaler, der elevene samtaler om egne og andres arbeider. Egenvurdering kan gjøres skriftlig eller i samtale med læreren. Etter hver vurderingssituasjon får elevene en skriftlig eller muntlig underveisvurdering, der det legges vekt på utviklingsmuligheter i faget. Elevenes kompetanse måles i lys av fagets to-årige læringsløp ut fra prinsippene om vurdering for læring. I siste fase av opplæringen skal elevene få halvårsvurdering i både engelsk skriftlig og engelsk muntlig.

Standpunkt vurdering

Standpunkt karakteren skal være uttrykk for den samlede kompetansen eleven har i faget ved avslutningen av opplæringen. Læreren skal sette karakter i faget basert på en helhetlig vurdering av elevens kompetanse slik den kommer fram i den avsluttende fasen av opplæringen. Det er viktig at vurderingssituasjonene i den siste fasen av opplæringen er utformet slik at elevene kan få vist kompetanse på flere og varierte måter innenfor muntlig og skriftlig språk. Engelsk programfag har to standpunkt karakterer, én i engelsk skriftlig og én i engelsk muntlig.